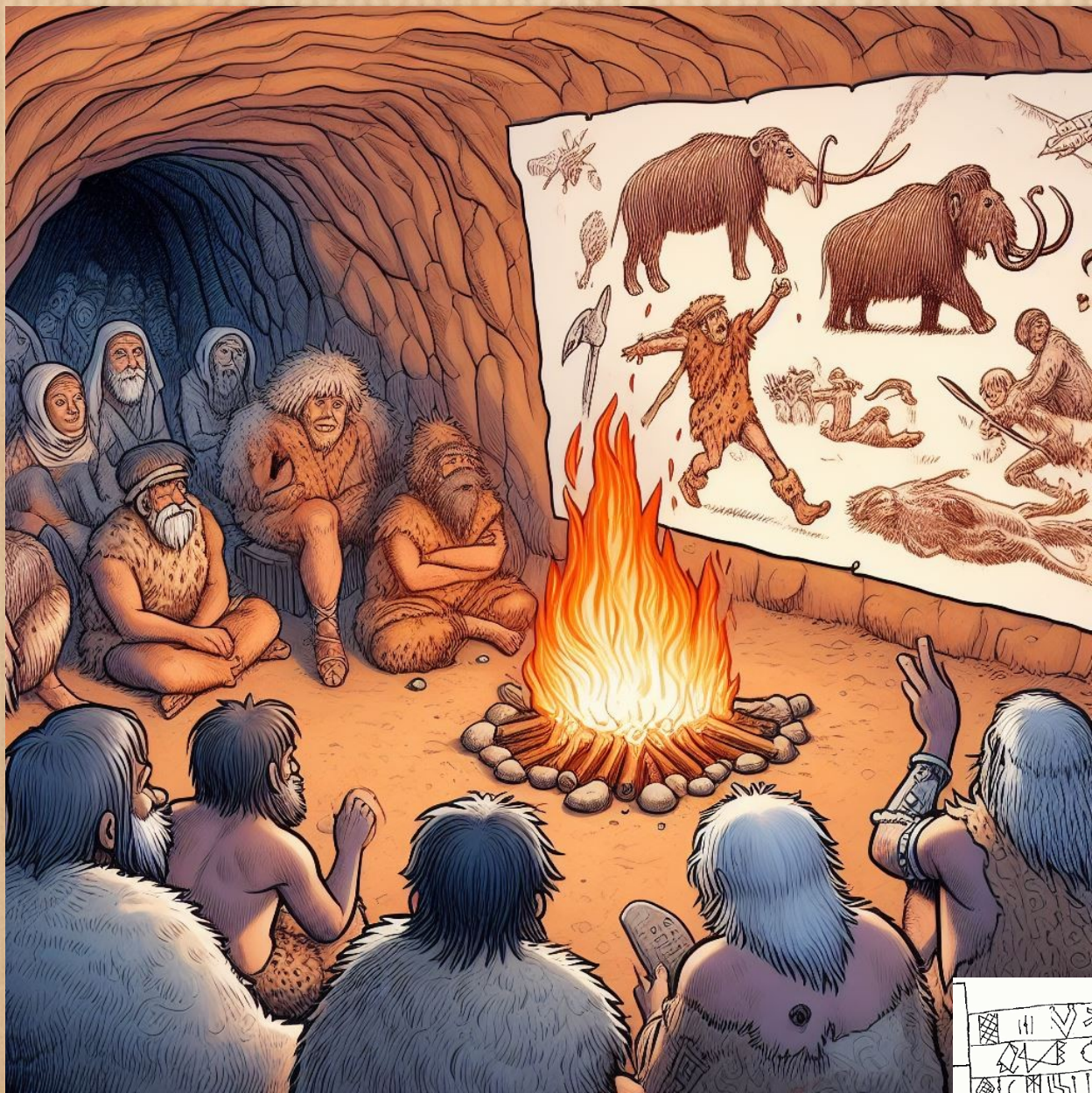

UHKUS JA EELARVAMUS NOORTEKIRJANDUSES

Tundeline teekond läbi noortekirjanduse

Lille Roomets

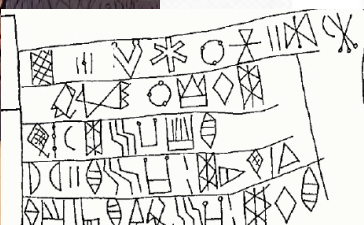

- Kogukonnatunne - lugude jutustamine ja kuulamine ühendab inimesi, kohti ja ajastuid.
- Väljasurnud keeled ja kirjatähed, mida keegi enam ei oska lugeda.
- Üks pilt ütleb rohkem kui tuhat sõna? Koopamaalid.
- Pirahã keel, puuduvad numbrid, pole abstraktset tunnetust

Indoneesia
Namiibia

40 000 a. tagasi

KÄSITLETAVAD TEEMAD:

- 1. Uhkus ja eelarvamused noortekirjanduse osas**
- 2. Noorteromaan kui identiteedi väljendamise tööriist - keel ja tehnoloogia**
- 3. Noorteromaan kui ühiskonna peegeldus - dialoogid kuuluvusest ja kaasavusest**
- 4. Noorteromaan kui sild empaatia juurde - metafoorid ja sümbolism**

EELARVAMUSED NOORTEKIRJANDUSE OSAS.

„Ainult üks ropendamine ja suitsetamine, seks, joomine ja narkomaania...“

„Ma olen liiga vana selle jaoks...“

„Ma ei kuulu sihtgruppi...“

„Häbi tunnistada, et lugesin vahelduseks midagi kergemat...“

„Noorteromaane võivad ainult noored kirjutada.“

„Mida neil noortel ikka nii tähtsat öelda või teha oleks? Noored ei tea veel elust ega asjadest midagi.“

„Õpetlik noorte raamat sellest, kuidas...“

UHKUS NOORTEKIRJANDUSE ÜLE

Kas noortekirjandus on ainult möödunud tuju, või võib noortekirjandus olla ka sügavam tunne?

Noortekirjandus on pidevas muutuses:

- julgemalt katsetatakse erinevaid vorme
- uute žanrite Eesti kirjandusse toomine
- tuuakse julgemalt sisse uusi problemaatilisi teemasid, mida täiskasvanukirjanduses ei peeta heaks tooniks ja lastekirjanduses on tabu.
- kuigi uued noored põlvkonnad kasvavad järjest peale, siis põhiteemad on aegumatud – armastus, sõprus, perekond, tasakaalu leidmine, oma koha leidmine elus.

Noortekirjandus on universaalne – me kõik oleme noored olnud!

2.

Noorteromaan kui identiteedi väljendamise
tööriist

Keel

- Keel kui sümboolse võimu näitaja
- Pigem välditakse slängi nüüd, et teose säilivusaega pikendada
- Anglitsism
- Keelekasutus kui vastuhakk normidele - ropendamine

Ma ütlen teile: mitte miski ei ole midagi iseenesest. Võtke nuga. Mõrtsuka käes on see tapmise ja kirurgi käes elupäästmise riist. Iseenesest ei ole see mitte midagi.

Jaan Kross "Wikmani poisid"

Tekstid koosnevad lõikudest, lõigud koosnevad lausetest, laused koosnevad sõnadest, sõnad koosnevad tähtedest.

Kõik tähed on võrdsete ülesannetega ning moodustavad lihtsalt sõnu.

Tähenduse tähtedest koostatud sõnadele annavad kõigepealt rääkijad ja seejärel kuulajad. Või kõigepealt kirjutajad ja seejärel lugejad.

Alati ei pruugi tähendused kattuda, inimesed tunnetavad eri sõnade raskust või kergust erinevalt.

Psühhopaadi käes on sõnad tapmise ja psühholoogi käes elupäästmise riistad. Iseenesest ei ole ei tähed ega sõnad mitte midagi.

Mäng: vaheta 1 täht raamatu pealkirjas.

„Tuulest viisud“

„Ristideta laud“

„Koolipood“

„Kodutute kadu“

„Tuvi“ või „Susi“ „Savi“

või „Suva“

„Rootsi pulm“

„Tootsi kulm“

„Trotsi pulm“

MIS JUHTUB KUI ME JÄTAME OMA PEAS VÄLJA KUJUNENUD TÄHENDUSVÄLJAD MÕNEKS AJAKS KÕRVALE?

Alati ma tunnen ära **esimese talvepäeva lõhna**
Kui kell neli juba õhta mulle meeldib
Päike mine perse, **mul sisemised leegid**
Kapusta ja kartul, on vitamiin seegi
Pudeneb lund nagu Ritalin peeglil
Sügan kõhtu kui kitarrikeeli

5MIINUST feat villemdrillem
Paaristõuked

ära laku hinge
ära laku hinge
midagi ei muuda
kui sa pakud end

Tonu Timm
„Ära laku hinge“

Ma ei viitsi typeda, kas sa viitsid Skypeda
Äkki lähemalt saaks sind tundma õppida ma
Demonstreeri mulle kuidas **kehakeelt**
kõnelda
Tule mulle külla, mis seal enam kõhelda

villemdrillem
Neiud

Sest sa ei tulnud siia **rääkima** täna
Ja kui tulidki, siis **ainult kehakeeles**, mina ka
Sest ma ei viitsi väga rääkida enam
Ma võtan jope, tellin takso, hüppan peale, sina ka
(täpselt nii)

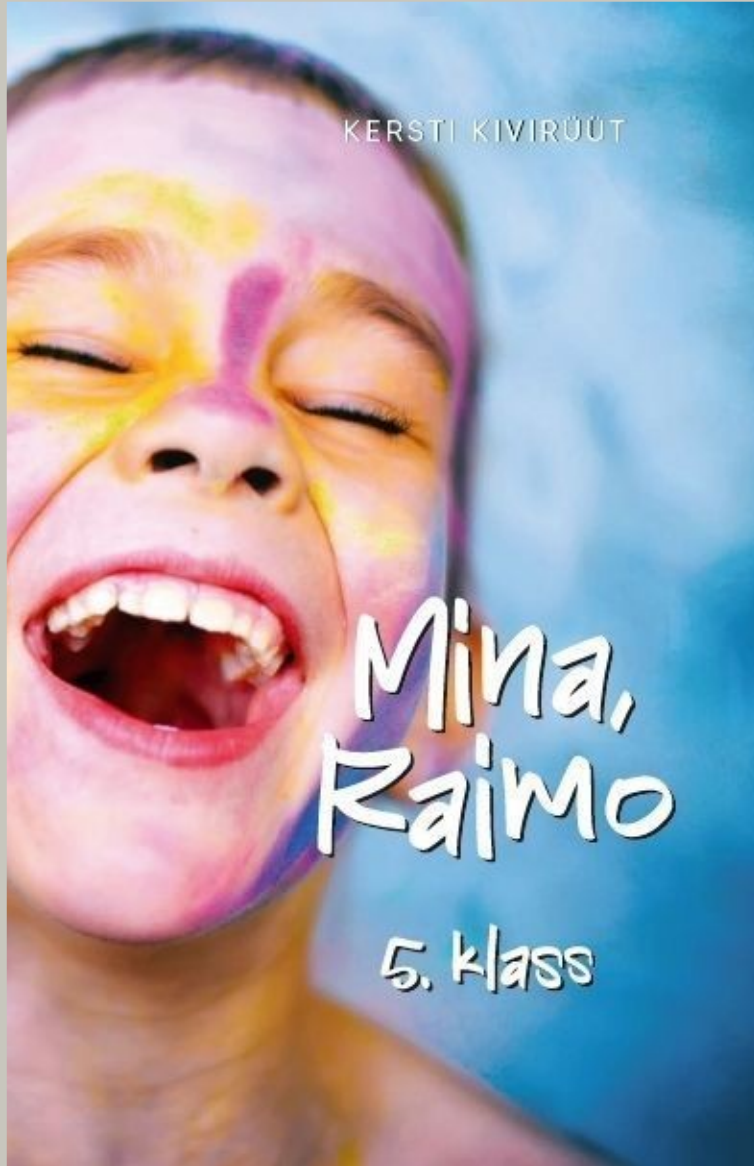
Nublu
„Ööaps“

**I lick your heart,
I taste the pain**
I kiss your skin
it feels the same

Rammstein
„Your heart is a diamond“

Türa, tead mis teeme? Võtame
ühed burksid ja siis kütame
karvastele molli, raisk.
**Nonii, nahhui, elu on ikka
seiklus. Vittu küll.**

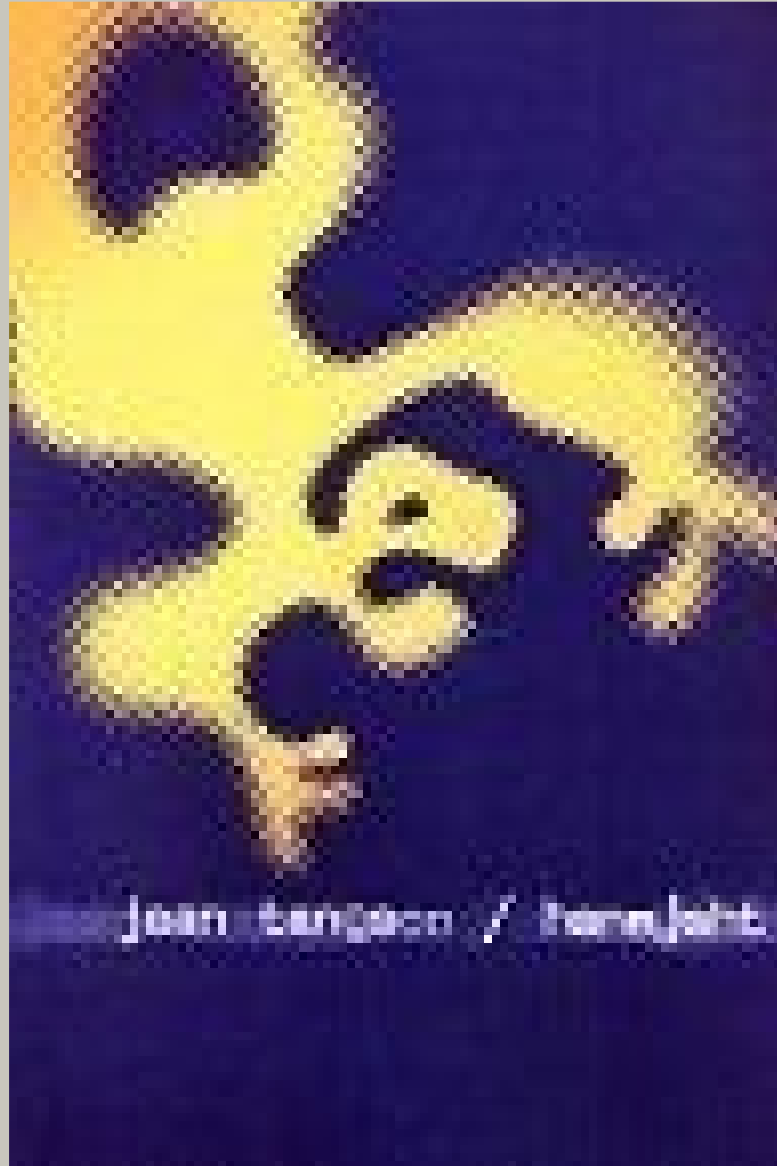
Tulnukas. ehk Valdise pääsemine 11 osas.

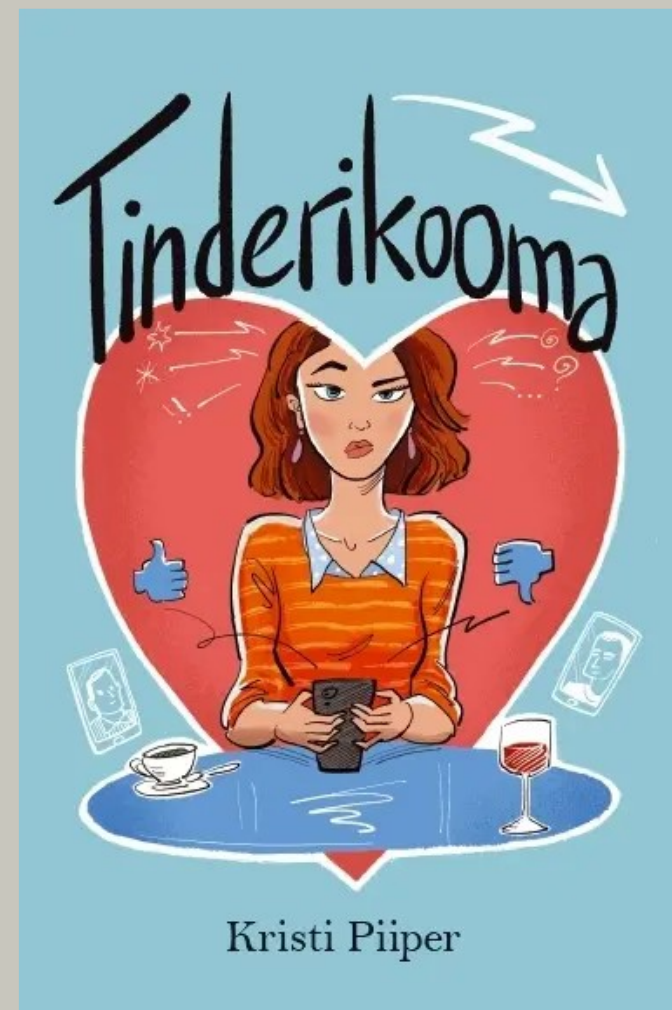
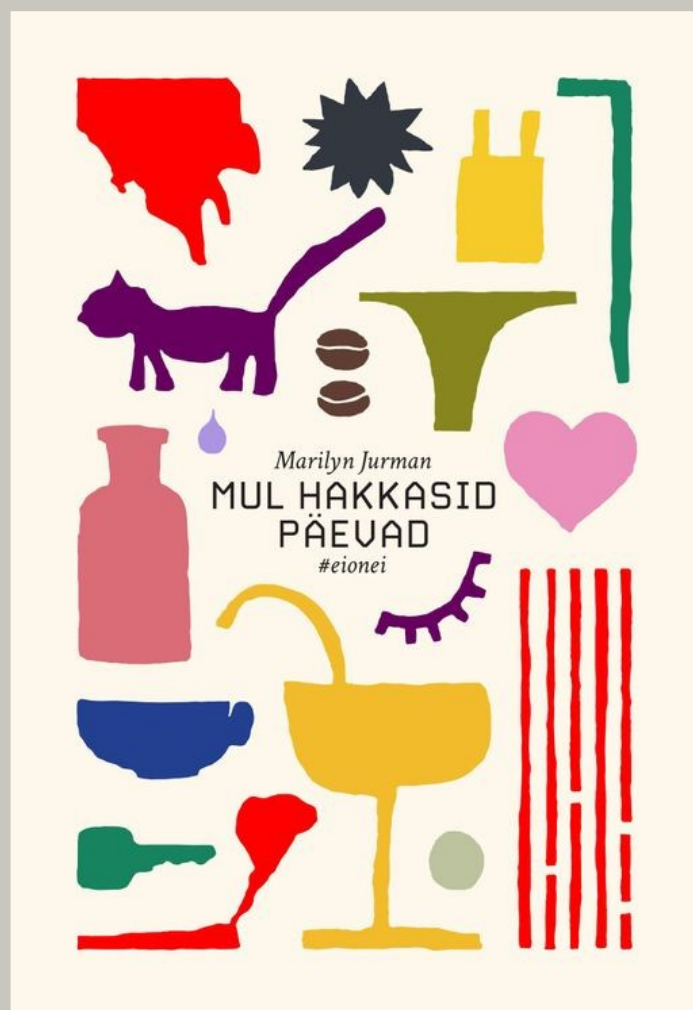
KERSTI KIVIRÜÜT

Mina, Raimo

5. klass

Jean Sanguin / Pennjant

Keel

- Uute kirjandusvormide ja žanrite katsetamine, sõnade ja tekstidega mängimine
- Sõnavara uuendused ja sõnaloomed, et arenevale tehnoloogiale eesti keelde vasteid leida või luua.

Õun ja vihm

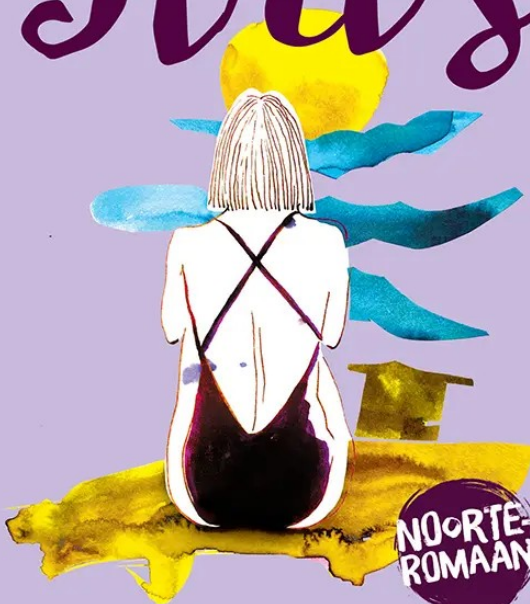

Sarah
Crossan

„TÕETRUU JA TÄPNE JUTUSTUS
SELLEST, KUIDAS ÕPPIDA ARMASTAMA.“
- SUNDAY TIMES

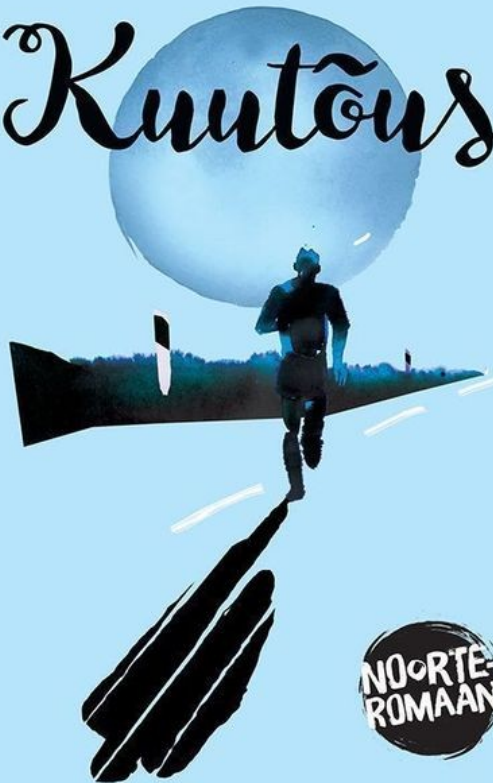

Jiris

Sarah Crossan

Kuutõus

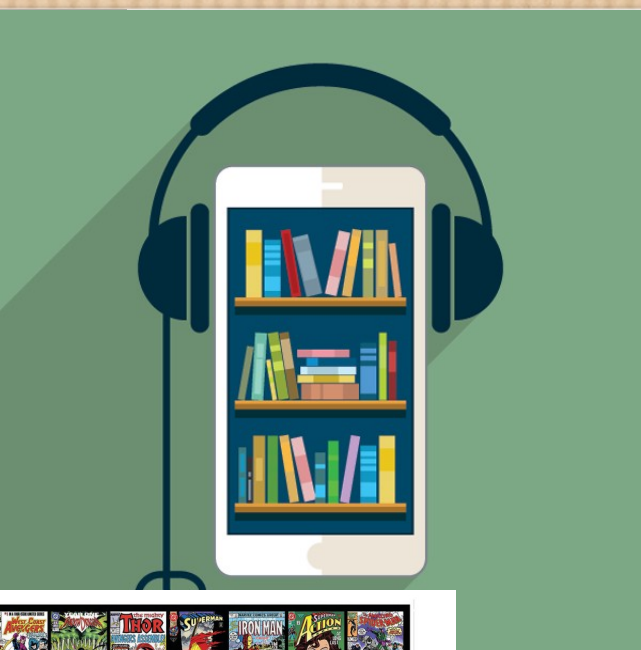

Sarah Crossan

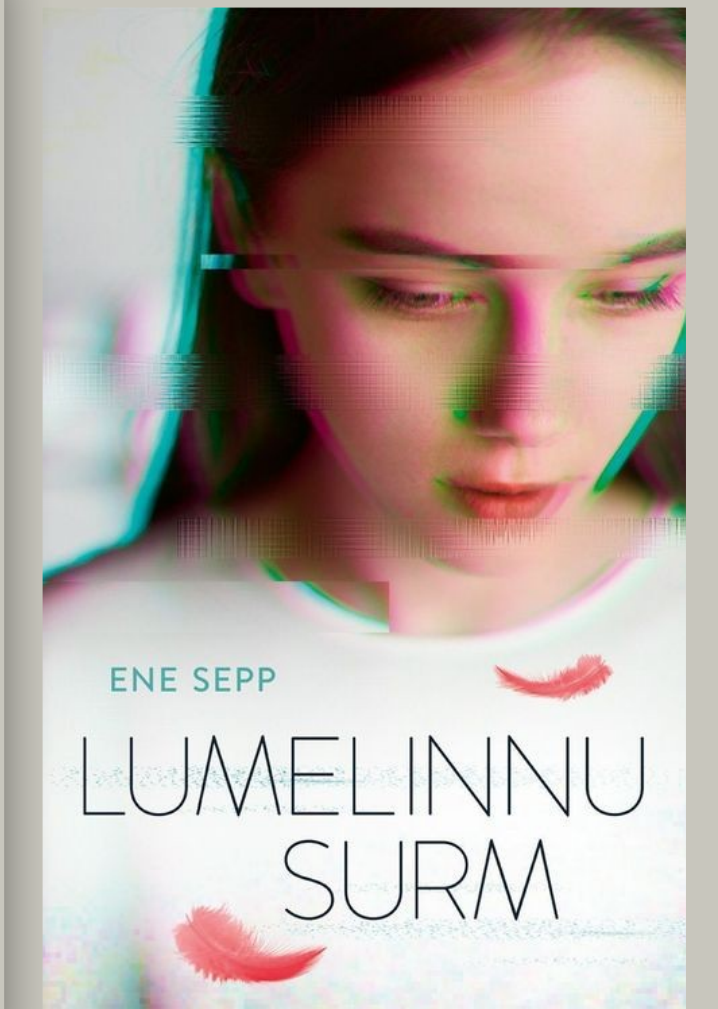
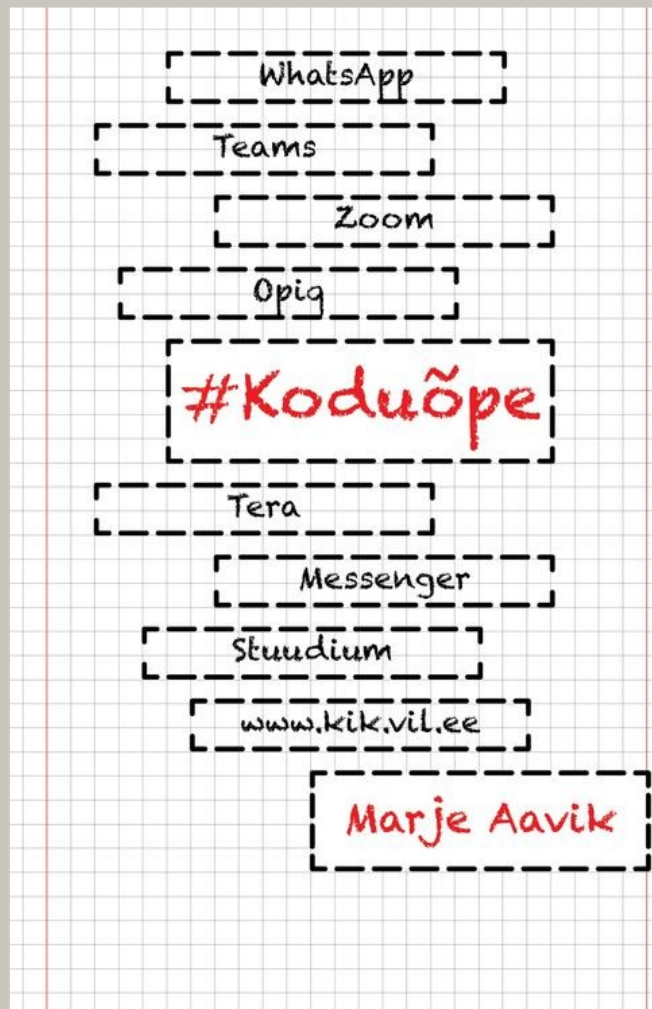
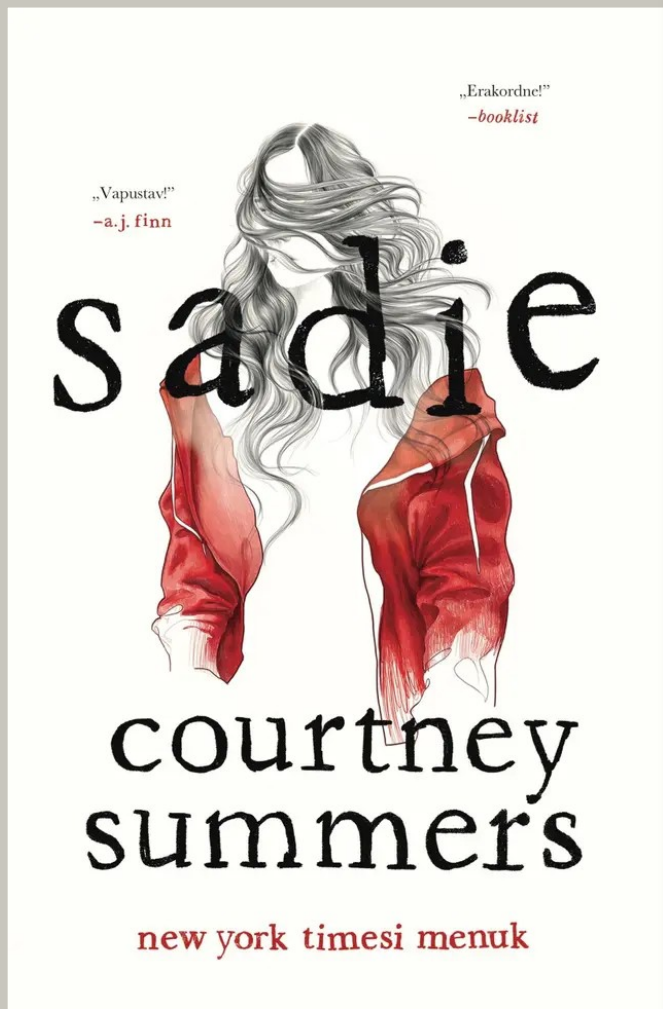
Tehnoloogia

- Sotsiaalmeedia võimalused ja ohud noortekirjanduses.
- Noorteraamatud on julgemad uusi žanre katsetama, nii nagu on lapsed ja noored ka julgemad uusi tehnikamesid kasutusele võtma.
- Sõnavara uuendused ja sõnaloomed, et arenevale tehnoloogiale eesti keelde vasteid leida või luua.

KKED, MILLE ÜMBER LUGUSID JUTUSTAMA JA KUULA

KUID KÕIGE ALUSEKS ON OLNUD: KÄSIKIRI,

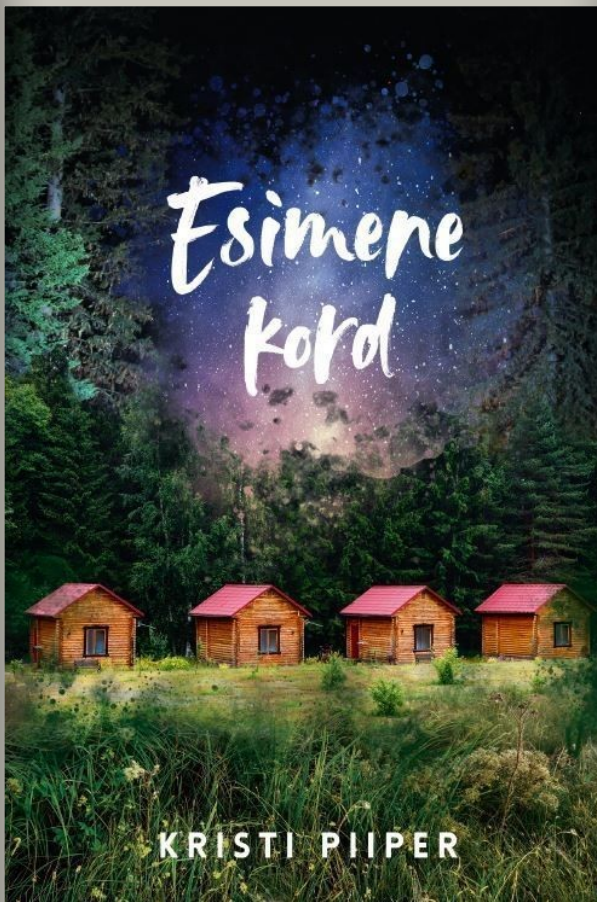

SAADA PILTE.

Lauren McLaughlin

„Tüdrukud on poistest tugevamad. Võib-olla ei jää neil muud üle.“

Esimene kord

KRISTI PIIPER

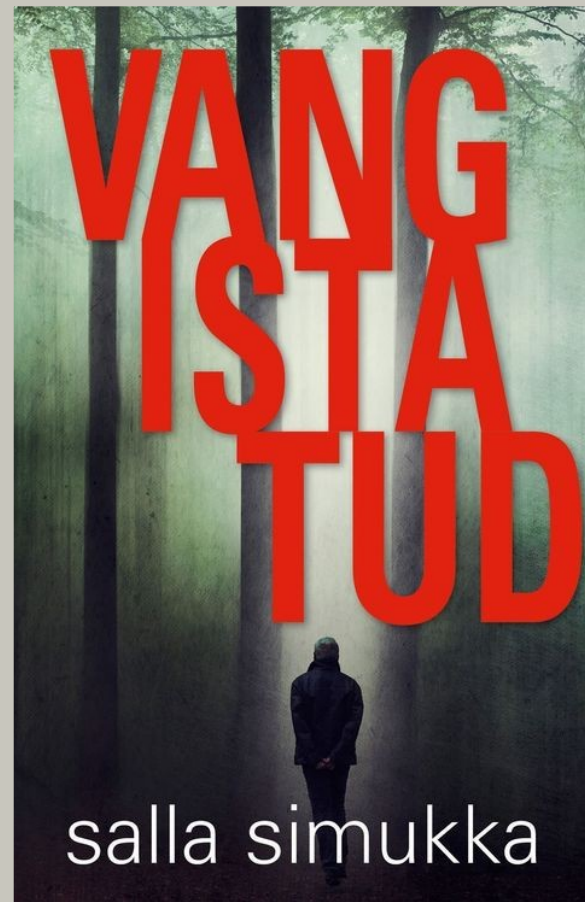

SONIA HARTL

See ei ole #armastus- lugu

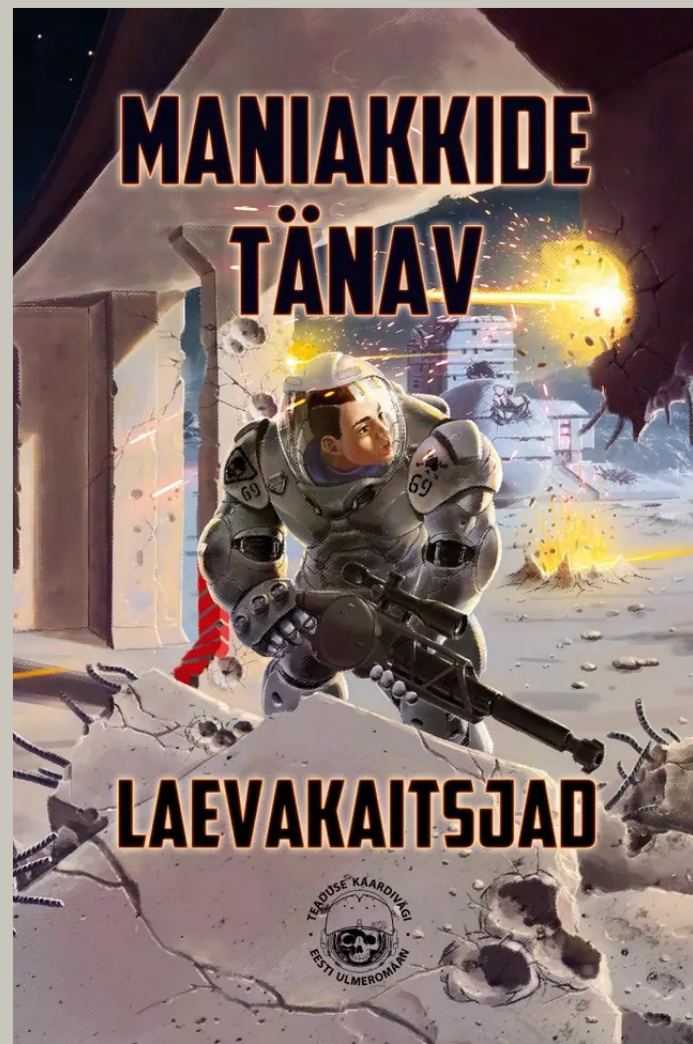
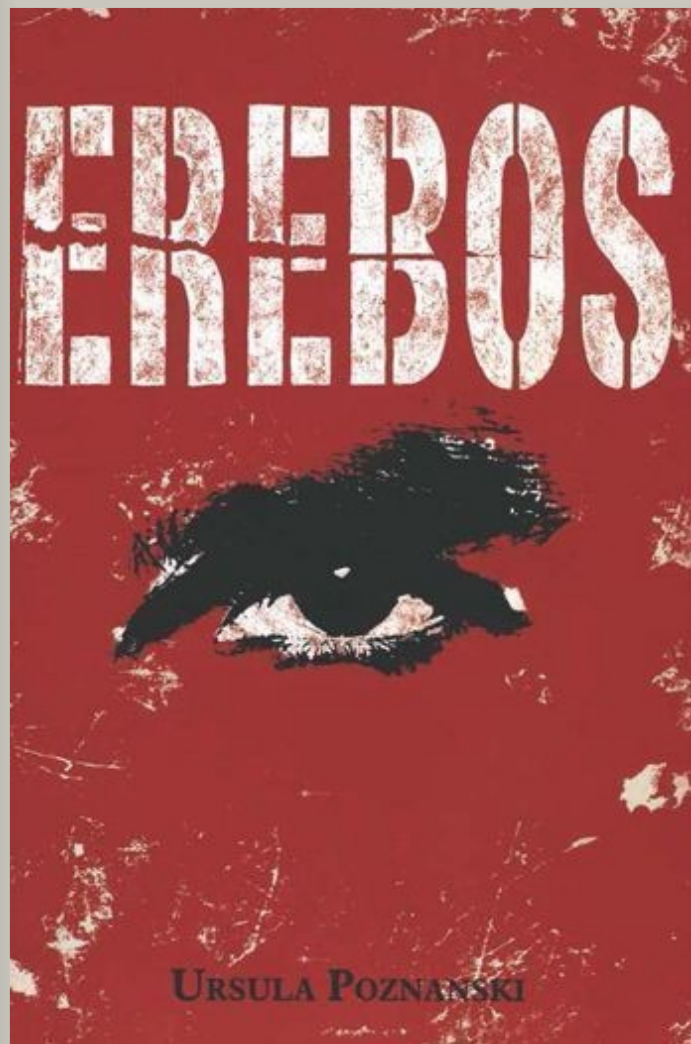

NOORTERAAMAT

VANG ISTATUD

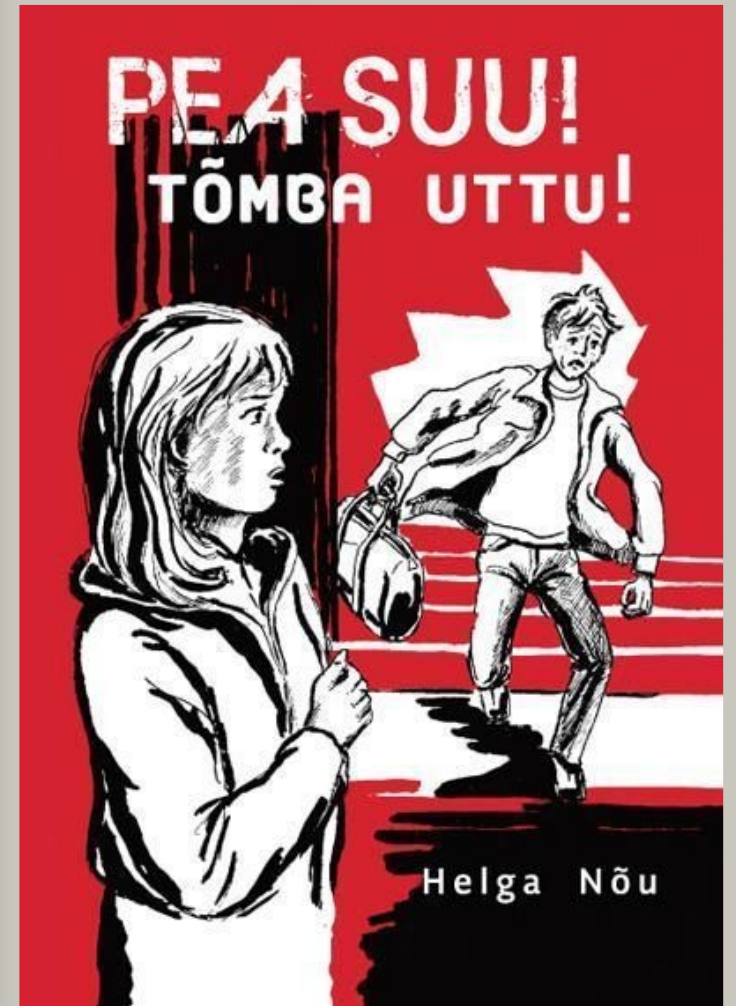
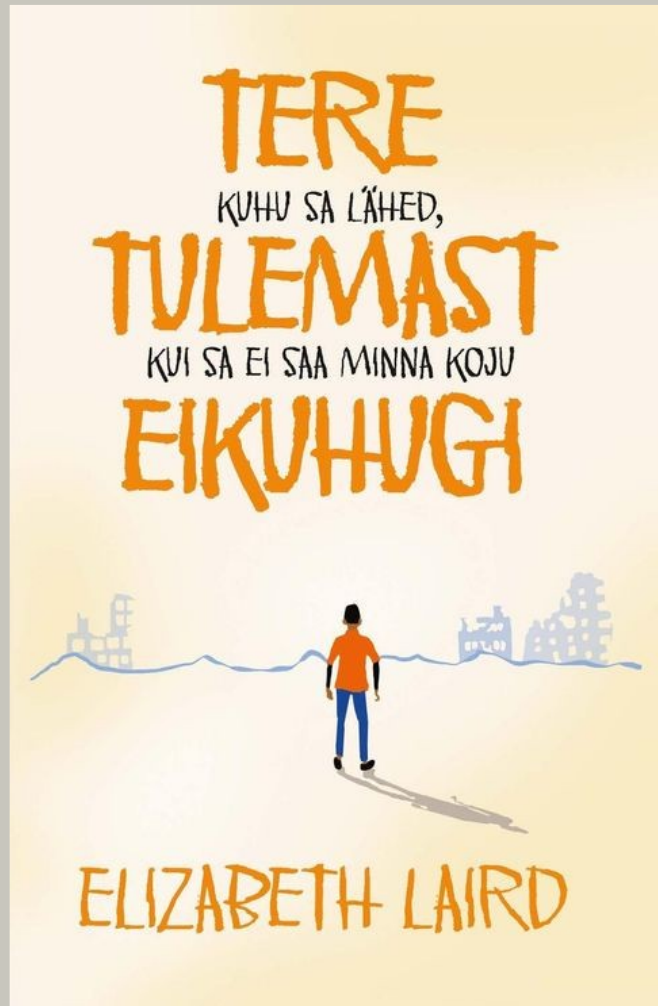
salla simukka

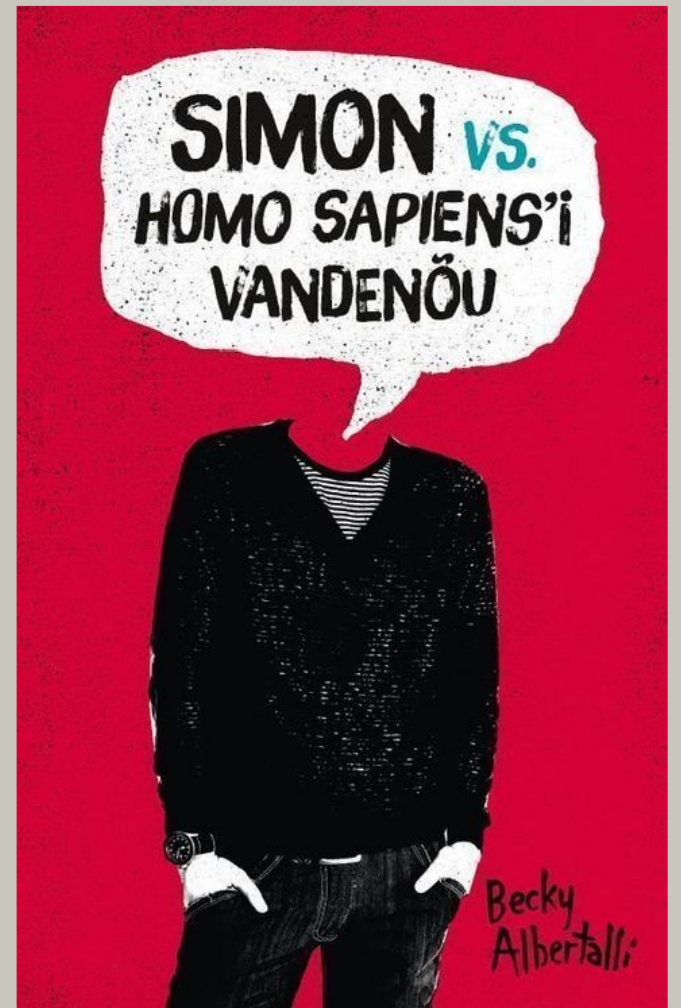
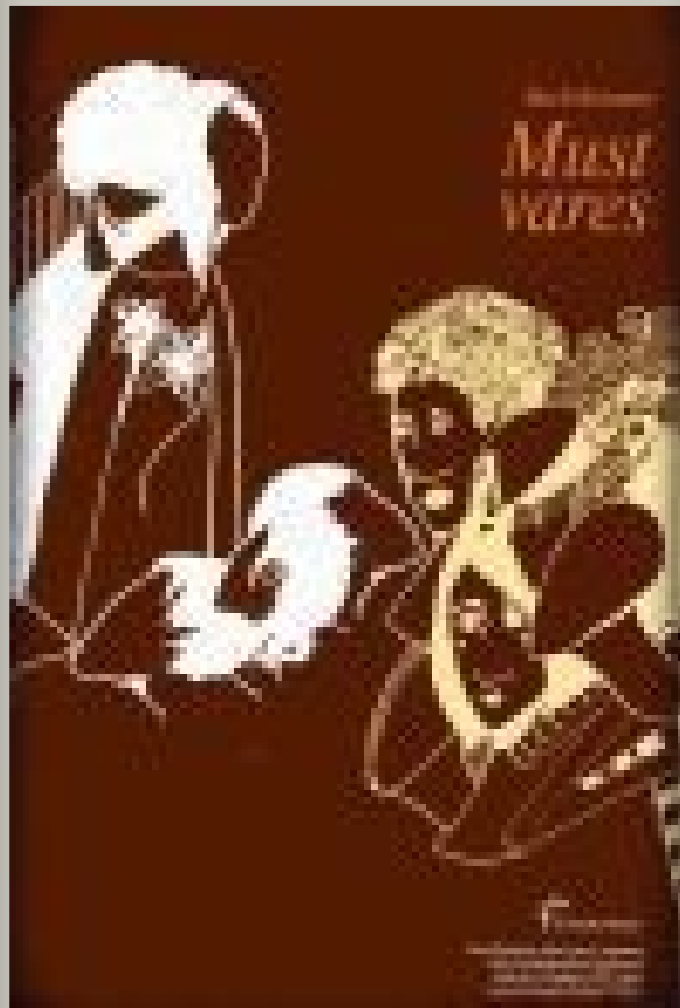
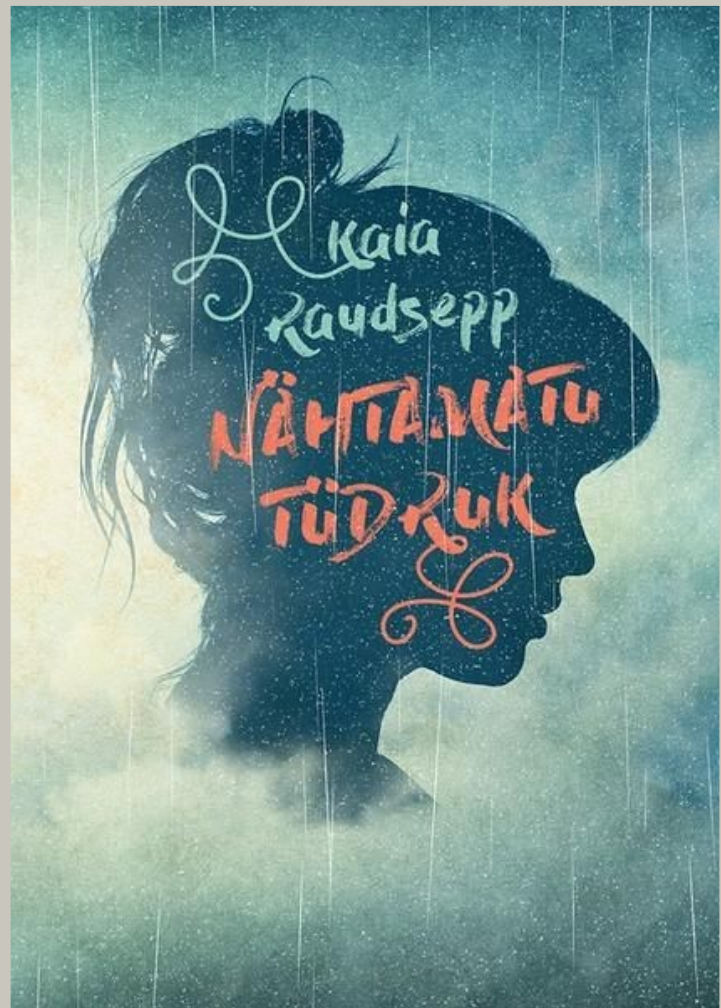

3.

Noorteromaan kui ühiskonna peegeldus -
dialoogid kuuluvusest ja kaasavusest

- Noortekirjandus on koht, kus õpitakse tolerantsust teistsuguste, endast erinevate inimeste ja kultuuride suhtes.
- Õpitakse nägema inimese hinge teistsuguse kesta taga.
- Ükskõik, millisesse maailma otsa me ei läheks, on seal ikka vaid inimesed, kes armastavad kedagi, vihkavad kedagi ja kardavad kedagi kaotada.
- Iiri vanasõna – siin ei ole võõraid, vaid kõigest sõbrad, kes üksteist ei tunne veel.
- Rohan Cahandappa– sõber on kõigest vaenlane, keda sa veel välja vihastanud pole.

4.
Keelekasutus kui sild empaatia
juurde

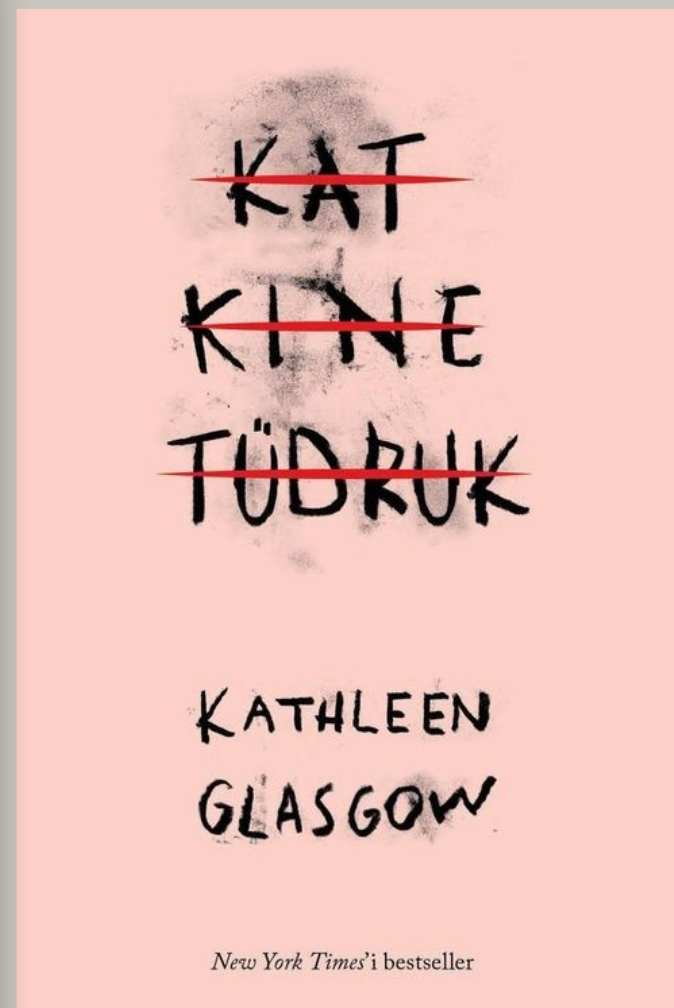
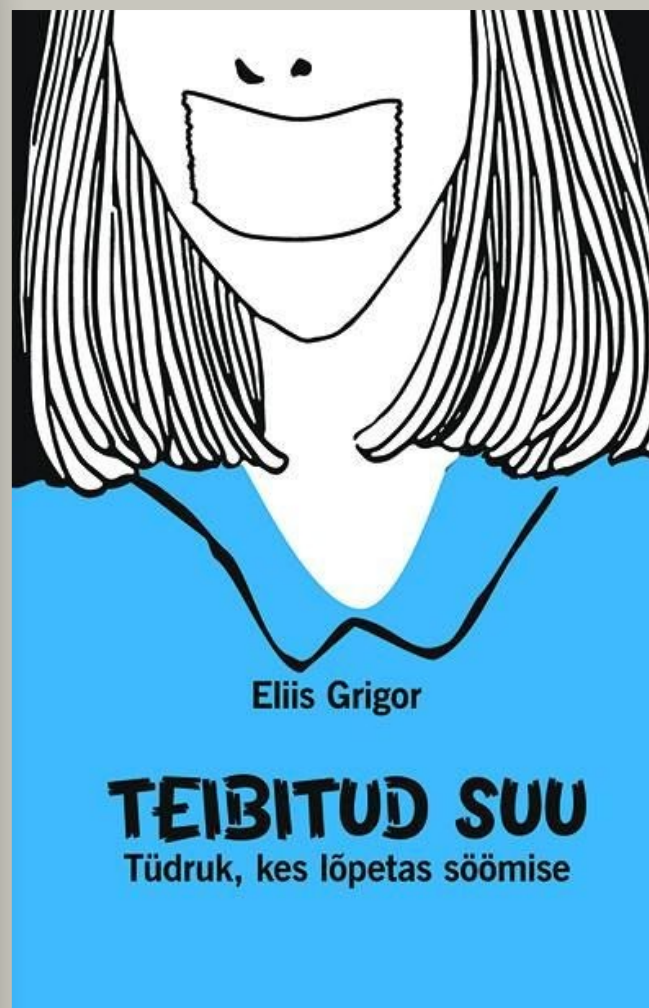
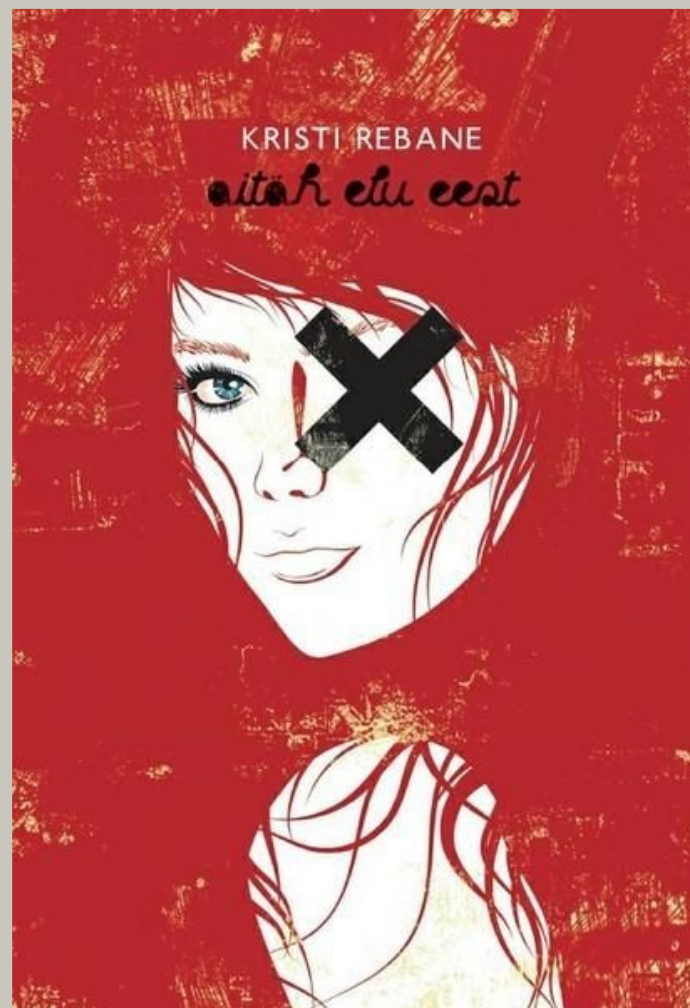

freud.intensifies

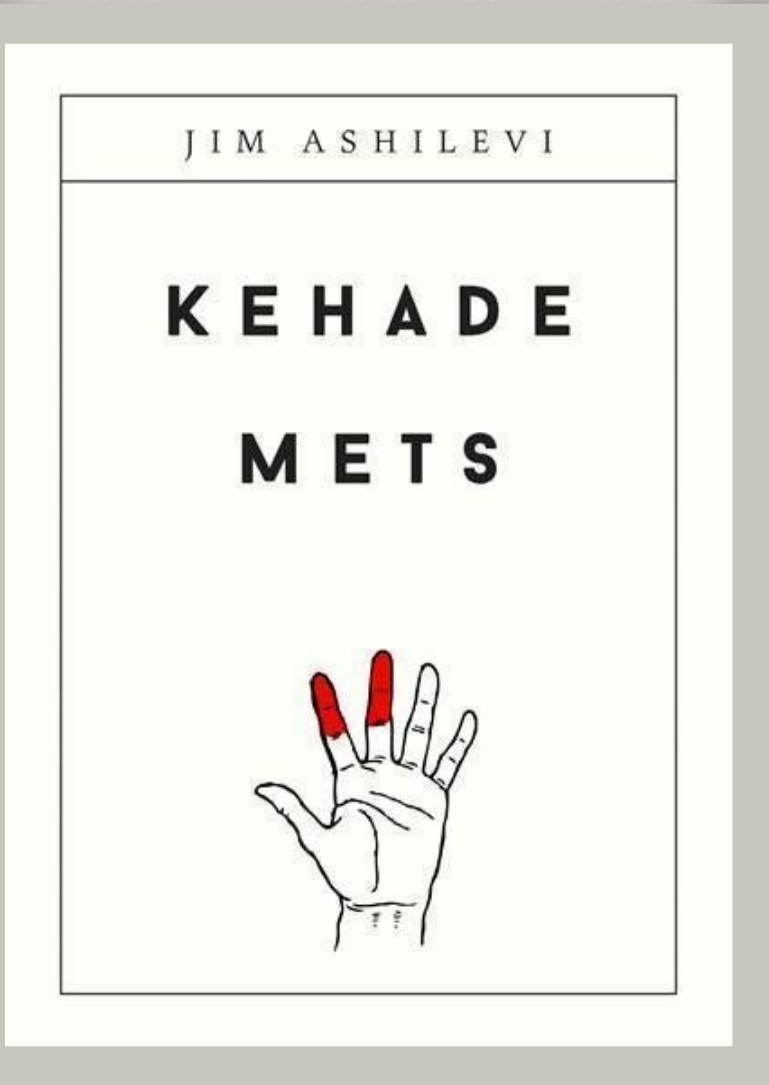
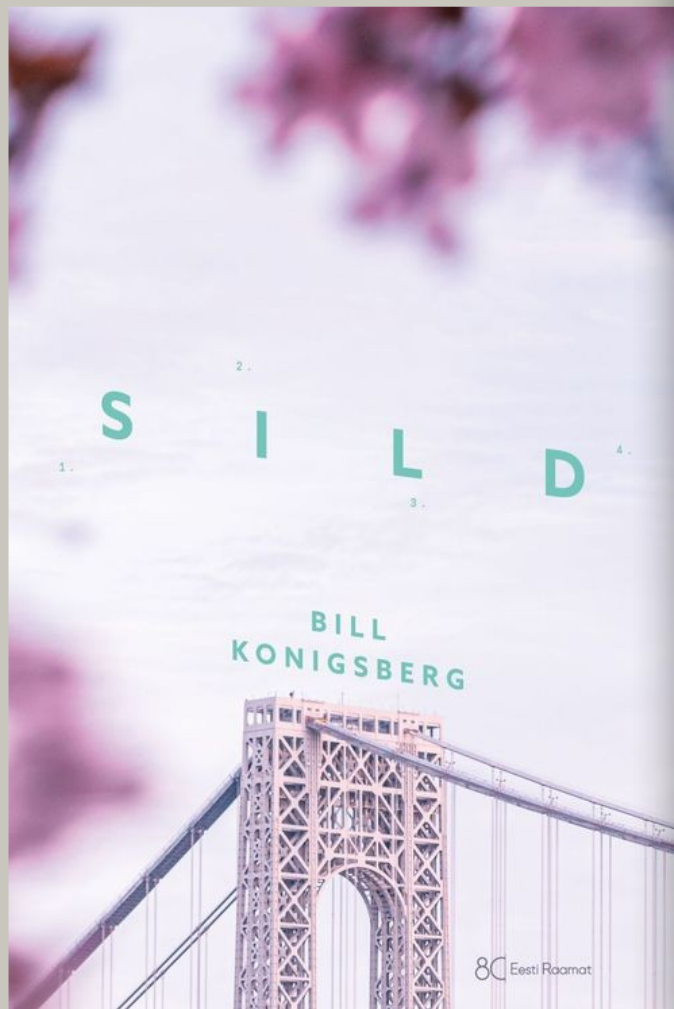

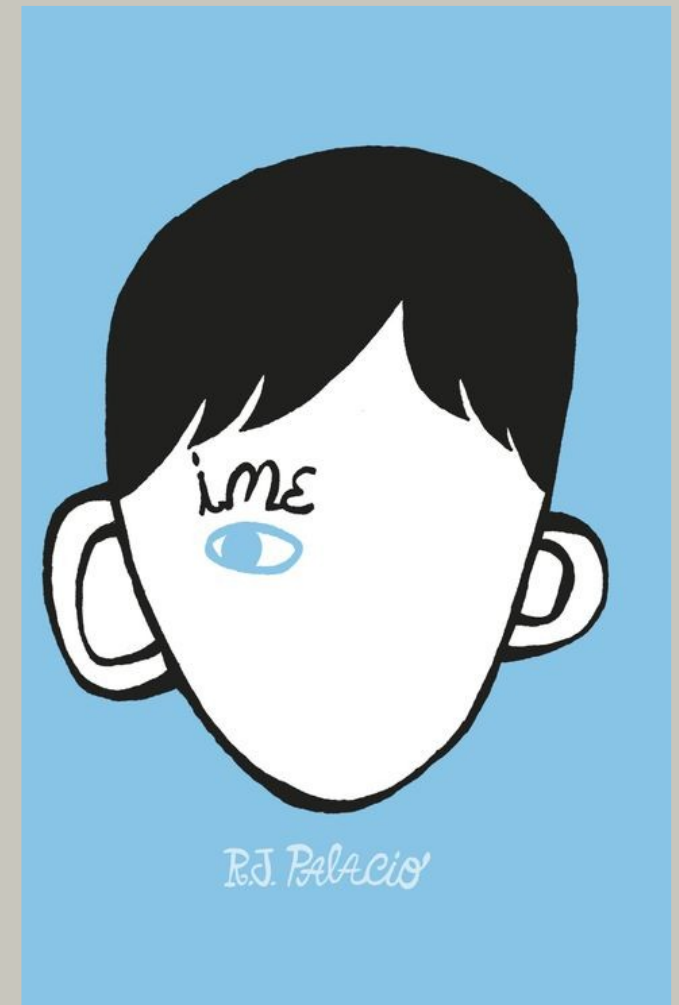
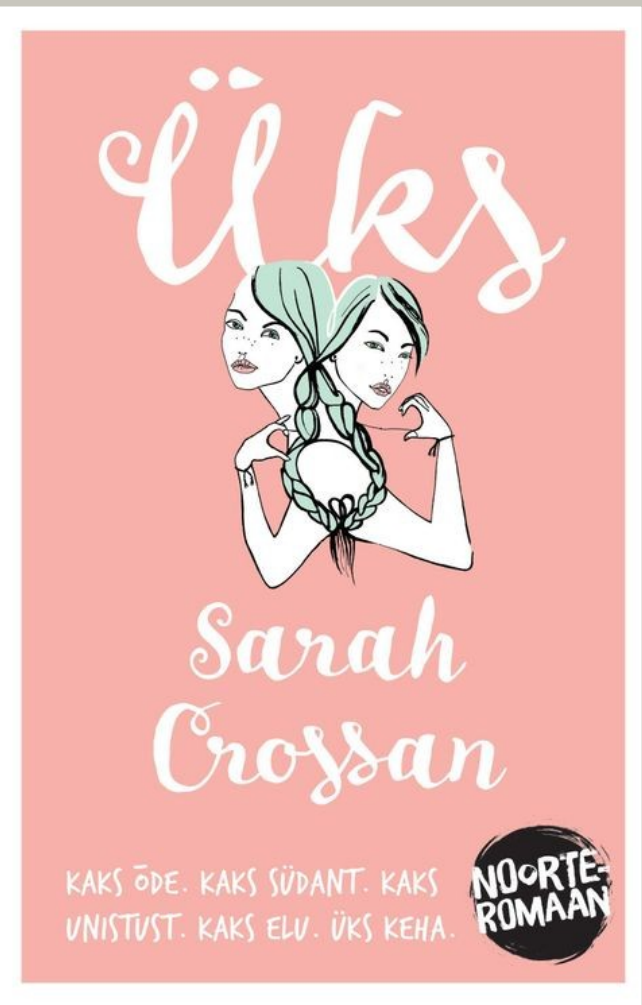
And here we observe two
introverts in their natural habitat
attempting to flirt

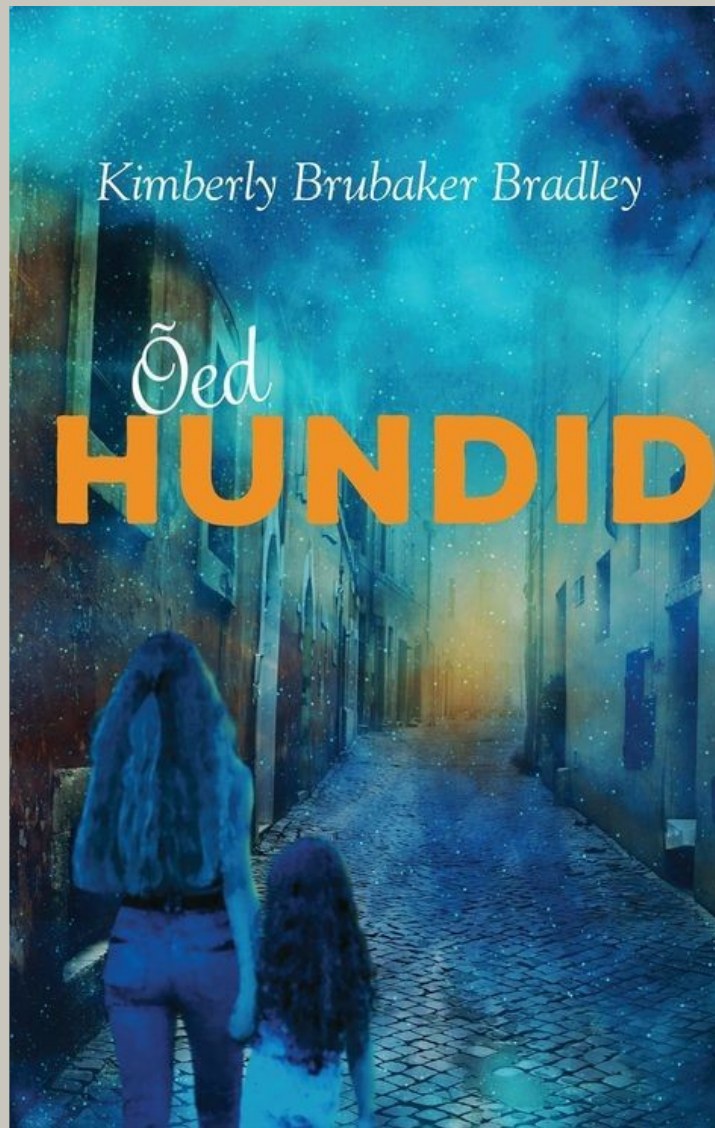

Metafoorid
ja
sümbolism

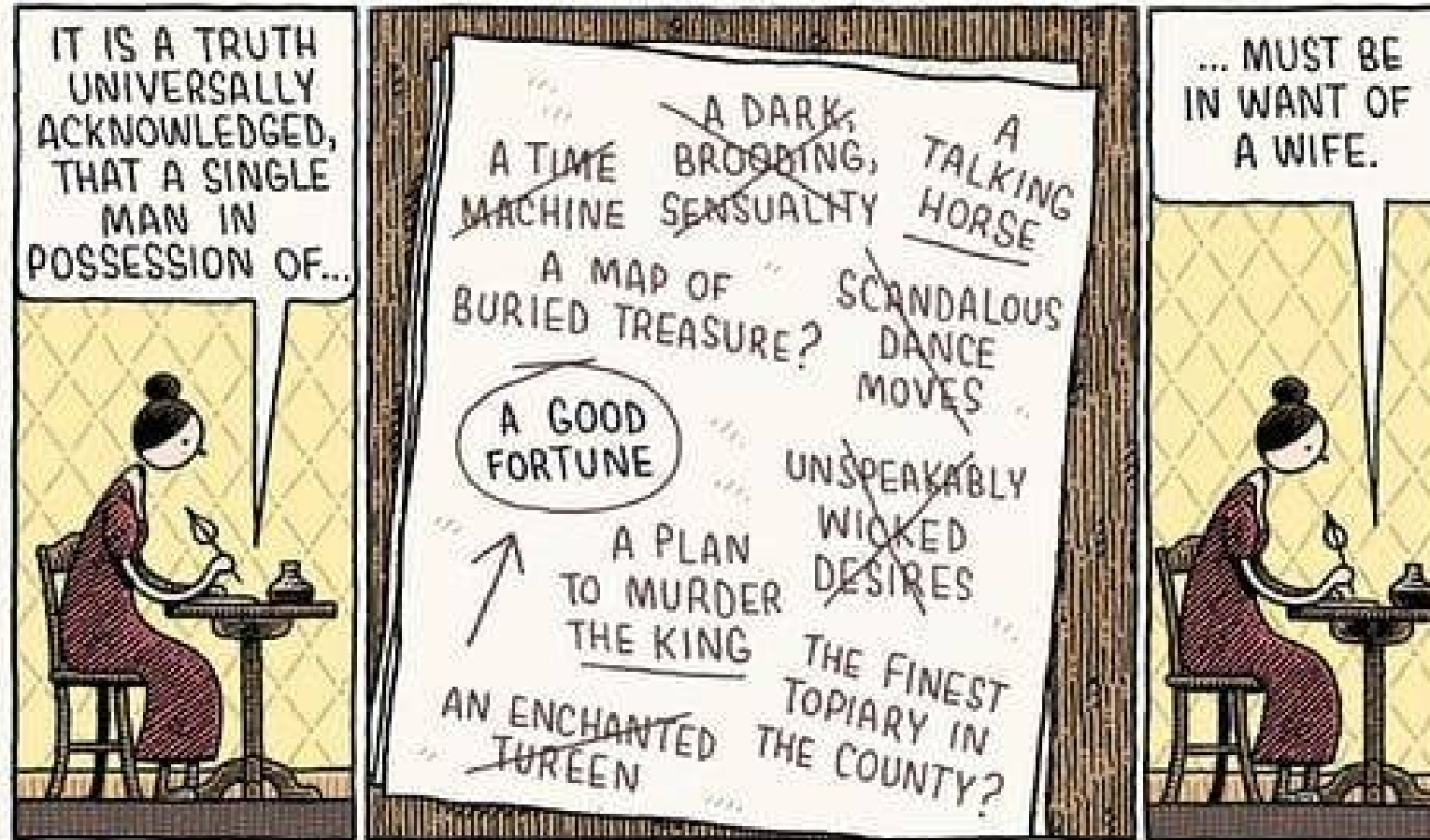

AITÄH!

noortekirjandus@gmail.com

„Eks ole üldiselt teada, et varakal vallalisel mehel on tingimata naist vaja.”

Jane Austin „Uhkus ja eelarvamus“

„...nagu arukal mõtleval inimesel on tingimata head noorteraamatut vaja.”

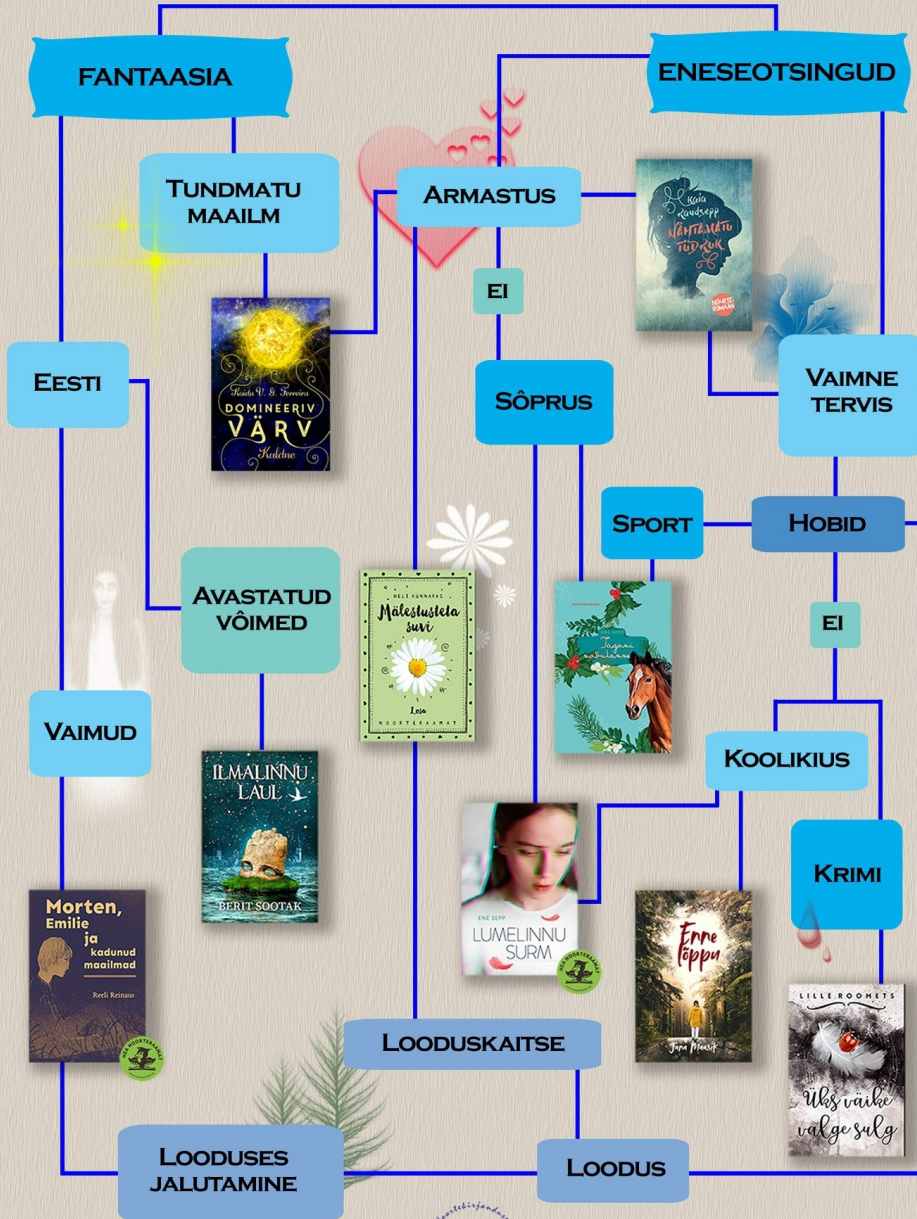
Lille Roomets „Uhkus ja eelarvamus noortekirjanduses.“

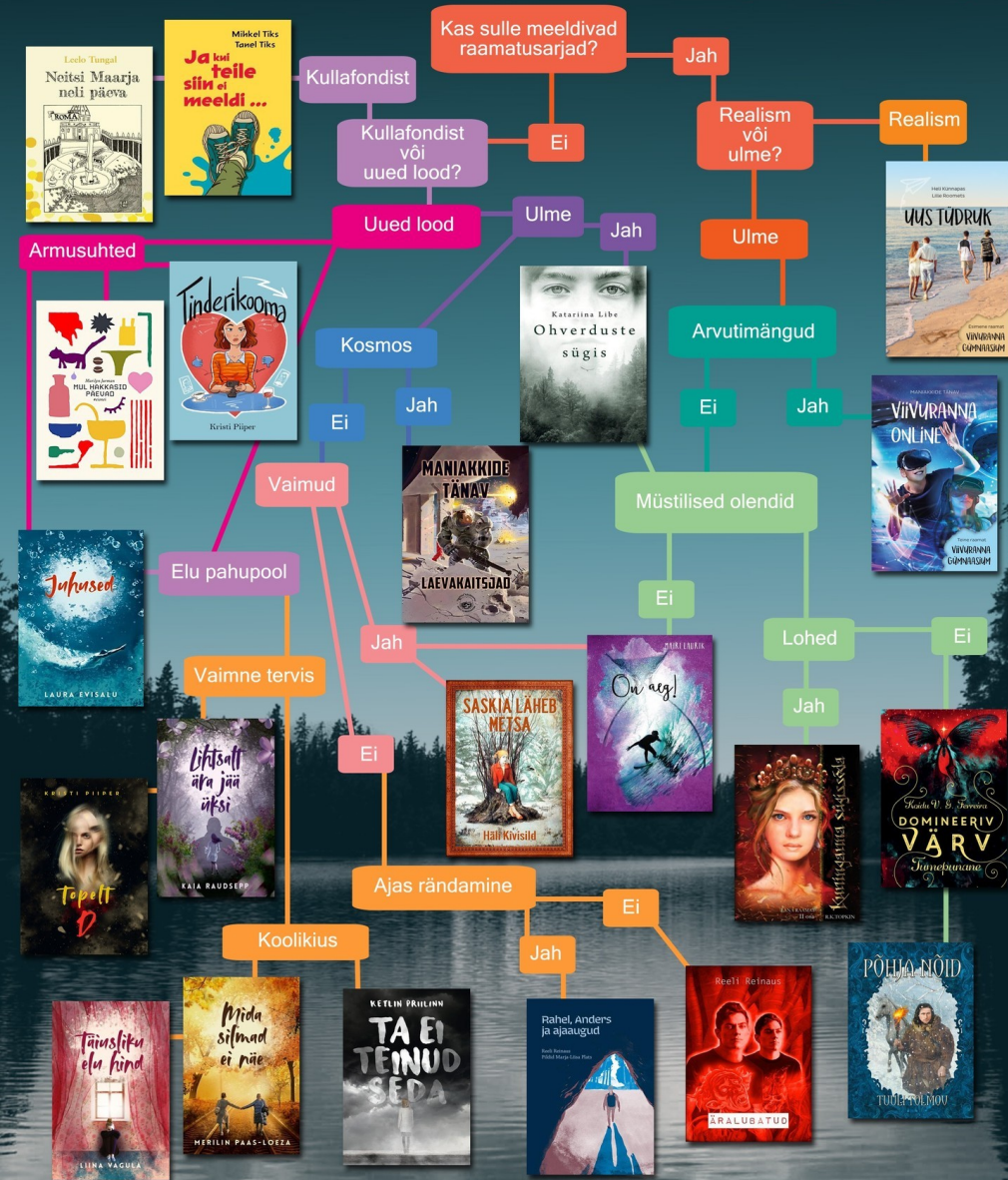
Millega tegeleb

Eesti Noortekirjanduse Ühing?

Mis teema huvitab noortekirjanduses?

MIS TEEMA HUVITAB NOORTEKIRJANDUSES 2021

MIS TEEMA HUVITAB NOORTEKIRJANDUSES 2022

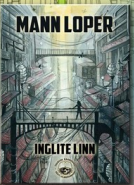
Ulme

Realistlik

ETNO

Düstopia

Kullafond

Kosmos

Ajalooline seiklus

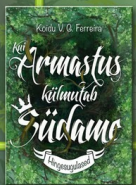
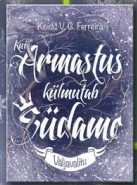
Erilised võimed

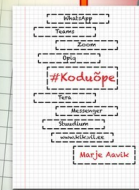
Paranormaalne

Fantaasia

Kerge lugemine

Ajalooline

Looduskaitse

Elu pahupool

Koolikius

Kuritegevus

Krimi

Lein

Armastus

Koduvägivald

MIS TEEMA HUVITAB NOORTEKIRJANDUSES 2023

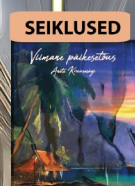
REALISM

ULME

PÕNEVUS

SÕBRAD

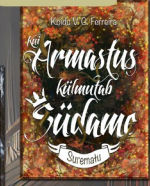
LÜHIJUTUD

SUPERVÕIMED

FANTAASIA

ETNOULME

HOBID

MEELELAHUTUS

AJALOOLINE

ALTERNATIIVAJALUGU SÕDA

ELU PAHUPPOOL

DEPRESSIOON

VARIA

TÄISKASVANUELLU ASTUMINE

ELU VÄLISMAAL Illustratsioonidega

LÄHISUHTEVÄGIVALD

NOORELT NOORTELE

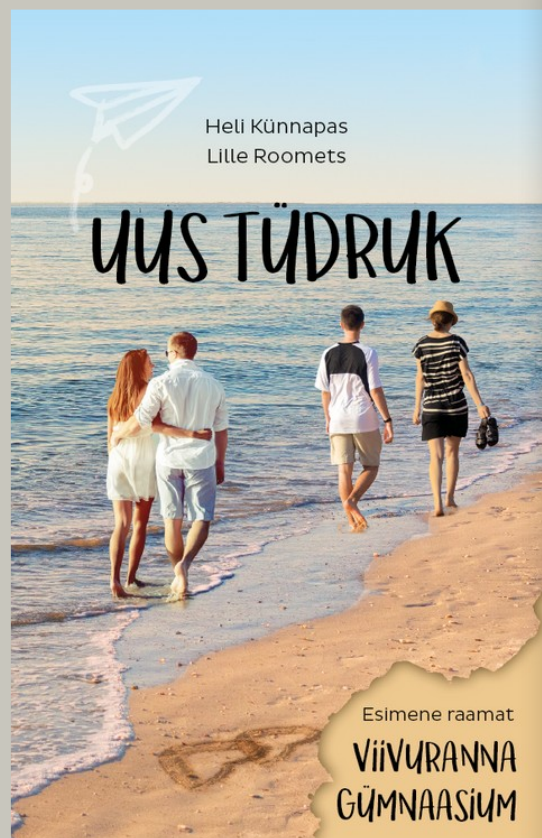
KURITEGEVUS

YURI LIGHT NOVEL, Jaapan

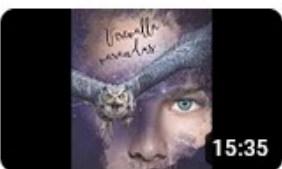

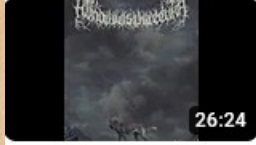

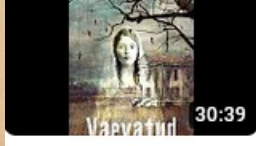

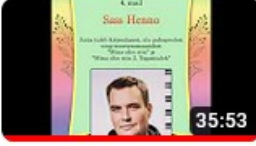

Viivuranna Gümnaasium – sari, mille abil loodetakse uusi autoreid noortekirjandusse meelitada ja noortele lugejatele pakkuda sissejuhatust kirjandusse meelelahutuslike ja põnevate lugudega.

Hea võimalus tutvumiseks eri kirjanike kirjutamisstiilidega ning erinevate žanritega, et leida oma lemmikud.

NOORTEKIRJANDUSE KEVADE INTERVJUUESARI

 <p>21:47</p>	Liina Vagula Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>15:35</p>	Helga-Johanna Kuusler Eesti Noortekirjanduse Ühing • 3	 <p>20:09</p>	Heli Künnapas Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>30:43</p>	Marje Aavik Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>15:05</p>	Agnes Kolga Eesti Noortekirjanduse Ühing
 <p>13:34</p>	Kaia Raudsepp Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>23:49</p>	Merilin Paas-Loeza Eesti Noortekirjanduse Ühing • 1	 <p>28:13</p>	Marilyn Jurman Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>19:01</p>	Carolin Kuuskmäe Eesti Noortekirjanduse Ühing		
 <p>27:11</p>	Allan Keian Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>22:59</p>	Maniakide Tänav Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>23:33</p>	Laura Evisalu Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>27:40</p>	Meelis Kraft Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>23:09</p>	Jaan Tangsoo Add description
 <p>26:24</p>	Mikk Pärnits Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>23:24</p>	Koidu Ferreira Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>23:47</p>	Katariina Libe Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>20:42</p>	Maarja Astover Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>23:10</p>	Tauno Vahter Add description
 <p>21:29</p>	Ketlin Priilinn Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>25:58</p>	Kristi Piiper Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>25:36</p>	Joel Jans Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>29:46</p>	Jana Maasik Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>33:13</p>	Hugo Vahter Add description
 <p>30:39</p>	Reeli Reinaus Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>21:38</p>	Tuuli Tolmov Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>24:27</p>	Kersti Kivirüüt Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>35:53</p>	Sass Henno Eesti Noortekirjanduse Ühing		
 <p>25:02</p>	Berit Sootak Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>25:06</p>	Mann Loper Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>27:36</p>	Marek Liinev Eesti Noortekirjanduse Ühing	 <p>24:26</p>	Kadri Pettai Eesti Noortekirjanduse Ühing		
 <p>27:07</p>	Mairi Laurik Eesti Noortekirjanduse Ühing					 <p>26:35</p>	Helga Nõu Eesti Noortekirjanduse Ühing		

KIRJANDUSŽANRITE TUTVUSTAMINE KOOS NÄIDETEGA NOORTEKIRJANDUSEST

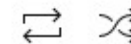
FANTAASIAKIRJANDUS
FANTASY

KIRJANDUSŽANRID

0:02 / 2:48

kirjandusžanrid

Eesti Noortekirjanduse Ühing - 1/8

- **uLME Teadusulme**
Eesti Noortekirjanduse Ühing
3:17
- **Ulme Horror**
Eesti Noortekirjanduse Ühing
2:41
- **Krimi**
Eesti Noortekirjanduse Ühing
3:30
- **Põnevik**
Eesti Noortekirjanduse Ühing
3:28
- **Romantika**
Eesti Noortekirjanduse Ühing
2:18
- **Huumor**
Eesti Noortekirjanduse Ühing
2:38
- **Ajalooline romaan**
Eesti Noortekirjanduse Ühing
2:19

Koolitused veebi vahendusel

Mina tahaks ka kunagi raamatu kirjutada...

Kirjanikuks 30 päevaga?

01. 11. 2021 kell 18.30

Rahvusvahelist kirjutamiskoord tutvustab
Tuuli Tolmov

NaNoWriMo

Jagan oma kogemust, nippe ja ideid, kuidas esimese lõpetatud tekstiga edasi minna, et mõned aastad hiljem poleks häbi trükitud raamatut kätte võtta.

Mustand valmis, mis edasi?

15. 11. 2021 kell 18.30

Käsikirja toimetamist õpetab
Ene Sepp

Minu raamat, minu reeglid!

Kirjanikust kirjastajaks?

08. 12. 2021 kell 18.30

Raamatu iseavaldamisest räägivad
R. K. Topkin
Heli Künnapas
Koidu V. G. Ferreira

KOOLITUSED NOORTEKIRJANIKELE

**Avalik esinemine
ja intervjuude andmine**

**Küljendaja on ka inimene –
mida jälgida teksti viimistlemisel**

**Romaani ülesehitus, karakterite loomine,
atmosfääri kujundamine, konflikti arendamine**

**Online raamatuklubi, kus igal kuul valitakse
lugemiseks üks noorteraamat, arutletakse selle üle
ning üks kirjanikest teeb sellele süvaanalüüsi**

KOOLIDES JA RAAMATUKOGUDES NOORTEKIRJANDUSE TUTVUSTAMINE

Noortekirjanik igasse maakonda projekt 2022 a.

Kirjanike ja külla kutsuvate raamatukogude ja koolide kokku viimine, kas noortekirjanduse tutvustamiseks või õpilastele kirjutamiskoolituste tegemiseks.

- Uudiskirjad neli korda aastas, uute noorteraamatute tutvustused, ENÜ tegevused, info
- Iga-aastased jõulukampaaniad kas noortekirjanike või nende teoste tutvustamiseks.
- Suvine lugemisbingo
- Noortekirjanduse lugemise väljakutse 2022: pea 30 väljakutse lõpetajat, osavõtjaid üle 200

auhinna väärtus üle **200€**

Noortekirjanduse väljakutse

2022 **1** aastaauhind

The 1st prize winner's collection includes the following book covers: 'Tondilatern' by Joel Jans, 'Maniakide tänav' by U. Poznanski, 'Domineeriv varv' by U. Poznanski, 'Kihid' by U. Poznanski, 'Knutõus' by Sarah Crossan, 'Lille Roomets' by Kõrvald, 'Üks väike valge sulg', 'Lumelinnu surm' by Ene Sepp, 'Topelt' by Kõrvald, and 'Sõnad sügavast süüdist' by Kõrvald.

auhinna väärtus üle **200€**

Noortekirjanduse väljakutse

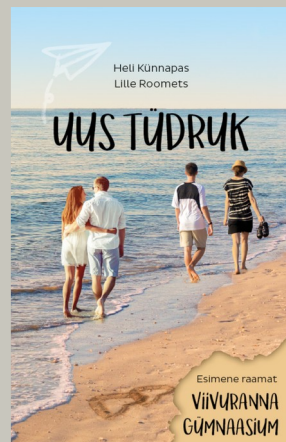
2022 **2** aastaauhind

The 2nd prize winner's collection includes the following book covers: 'Tõde või legu' by Kõrvald, 'Erebos' by Kõrvald, 'Maniakide tänav' by U. Poznanski, 'Kosmose pikk varv' by U. Poznanski, 'Lumelinnu surm' by Ene Sepp, 'Kõrvald', 'Kõrvald', 'Mina ja Colorado' by Kõrvald, 'Lille Roomets' by Kõrvald, 'Üks väike valge sulg', 'Sõnad sügavast süüdist' by Kõrvald, 'Armastus kätmutab südamet' by Kõrvald, 'Armastus kätmutab südamet' by Kõrvald, and 'Tiris' by Sarah Crossan.

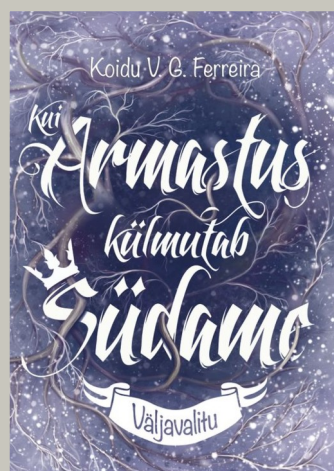
Miks on
noortekirjanduse
lugemine hea?

Teada saamiseks, et
armastust ei ole vaid
üks. Armastust on
mitut eri liiki ja kirglik
armastus, mida
naistekates
näidatakse, ei ole
ainuõige.

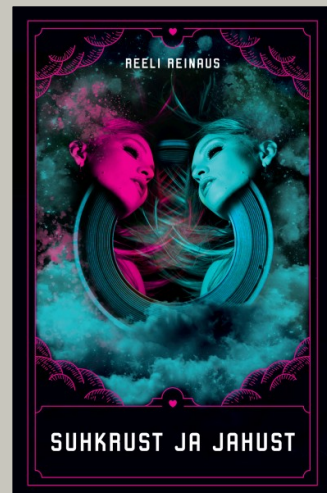
Ludus
mänguline,
naljatlev armastus

Eros
kirglik armastus,
iha, seksuaalsus,
eneseekssus

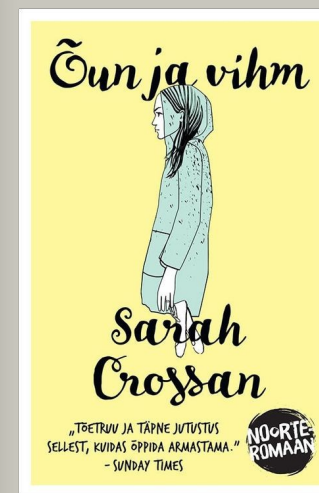
Pragma
Pragmatilistel
kaalutlustel

Mania
Üliemotsionaalne,
meeletu armastus

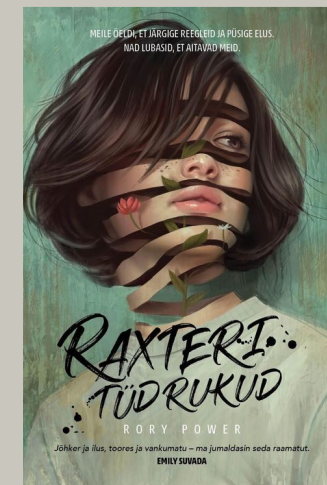
Philautia
enesearmastus

Storge
sõprusel ja
lähedusel põhinev
armastus

Agape
hinge ja vaimu

Philia
Mõistuse ja tarkuse
imetlemisel põhinev

